

شرح احوال
و
نقد و تحلیل آثار
شیخ فرید الدین محمد عطّار نیشابوری

تألیف:

زنده یاد استاد بدیع الزَّمان فروزانفر

انتشارات زوار

فهرست مطالب

عنوان	صفحة
پیش‌گفتار	۷
شیخ فرید الدین عطار	۱۳
نام و القاب	۱۳
پدر و مادر عطار	۱۵
تاریخ ولادت و مدت زندگانی عطار	۱۷
بدایت کار و ورود عطار به حلقة صوفیان	۲۵
عطار و طریقه کبراویه	۲۷
روایت دولتشاه درباره مشایخ عطار	۳۴
آیا عطار اویسی بوده است	۳۵
عطار و ابوالفضل ابن الریب	۳۷
علومات عطار	۴۰
نظر عطار نسبت به فلسفه و فیلسوفان	۴۶
عطار و علوم دینی	۴۹
اهتمام عطار به قصص و اقوال صوفیان	۵۰
مجذوبان و آشفته‌گان در آثار عطار	۵۳
مذهب عطار	۵۵
چند نکته راجع به زندگانی عطار	۶۲
مولانا و عطار	۶۴
آثار عطار	۶۸
دیوان قصاید و غزلیات	۷۲
مخترنامه	۷۶
تذکرة الاولاء	۷۷

عنوان	صفحة	عنوان	صفحة
نقد و تحليل منطق الطير.....	٢٤٣	فرزندان عطار.....	٧٩
منطق الطير.....	٢٤٥	شهادت عطار.....	٧٩
پنج وادی یا هفت وادی.....	٢٤٩	نقد و تحلیل الهی نامه عطار.....	٨٣
داستان شیخ صنعت و مأخذ آن.....	٢٥١	الهی نامه	٨٥
مأخذ اصلی قصّه شیخ صنعت.....	٢٥٦	مقدمه کتاب	٨٩
طرح اصلی کتاب و ارتباط آن با رسالتة الطیر.....	٢٦٢	مقاله اولی و طرح ریزی کتاب	٩٦
تكلمه درباره شیخ صنعت.....	٢٦٨	مقاله دوم.....	٩٩
ترتیب مطالب کتاب.....	٢٦٩	مقاله سوم.....	١٠٤
نقد و تحلیل مصیبت‌نامه.....	٣٠١	مقاله چهارم.....	١١٠
مصیبت‌نامه	٣٠٣	مقاله پنجم.....	١١٨
ترتیب مطالب کتاب.....	٣١٠	مقاله ششم.....	١٢٤
طرح ریزی و آغاز کتاب	٣١٩	مقاله هفتم	١٣١
مقاله اولی	٣٢٤	مقاله هشتم	١٤٠
مقاله دوم	٣٢٧	مقاله یازدهم	١٤٧
مقاله سوم	٣٢٩	مقاله دوازدهم	١٥٤
مقاله چهارم	٣٢٩	مقاله یازدهم	١٦١
مقاله پنجم	٣٣١	مقاله دوازدهم	١٦٨
مقاله ششم	٣٣٢	مقاله سیزدهم	١٧٥
مقاله هفتم	٣٣٤	مقاله چهاردهم	١٨٢
مقاله هشتم	٣٣٦	مقاله پانزدهم	١٩٦
مقاله نهم	٣٣٨	مقاله شانزدهم	٢٠١
مقاله دهم	٣٣٩	مقاله هفدهم	٢٠٦
مقاله یازدهم	٣٤٢	مقاله هیجدهم	٢١١
مقاله دوازدهم	٣٤٤	مقاله نوزدهم	٢١٧
مقاله سیزدهم	٣٤٧	مقاله بیست	٢٢٢
مقاله چهاردهم	٣٤٨	مقاله بیست و یکم	٢٢٨
مقاله پانزدهم	٣٤٩	مقاله بیست و دوم	٢٣٢
مقاله شانزدهم	٣٥١	خاتمه کتاب	٢٣٨

پیش‌گفتار

بعد الحمد و الصّلاة: شیخ فرید الدّین محمد عطّار نیشابوری از آن مردان مشهور و در عین حال ناشناخته ادبیات فارسی است و شاید چند تن دیگر از شاعران پارسی زبان نیز چنین باشند زیرا اینان نه مرد روزگار خود و نه مرد روزگار ما بلکه مرد زمان و عصری هستند که ممکن است تکامل بشر و علوّ انسانیت ازین پس آن را به وجود آورد.

مقام قدس و درجهٔ پاکی و طهارت ذات و وسعت فکر این دسته از متغّران غور رس ژرف نگر و شاعران دقیقه‌یاب نکته بین که از عالم بین‌نگ و جهان الوهیت به جهان فرودین و سرای رنگ آمیز می‌نگرند و در حدّ دید و نظر خود سخن می‌گویند بالطبع بر زندانیان حواس و کسانی که با دیده آرزوپرست و نظر تنگ هوآمیز جهان و مردم جهان را می‌بینند پوشیده بوده و همچنان پوشیده خواهد بود و عجب نیست که با وجود شهرت ناشناخته مانند. این گونه مردان را به حقیقت کسانی توانند شناخت که از جهت کمال ذات و صفت به پایه بلند آنان نزدیک شده و بر عالم بی‌چون ایشان اشرافی حاصل کرده باشند چه می‌دانیم که بی‌حصول جنسیت شناخت و معرفت راستین به حصول نمی‌پیوندد.

و چون میزانی که پشینیان برای نقد شعر و نثر و تیزی سره از ناسره به دست داشته‌اند بیشتر بر فصاحت و تناسب الفاظ و نه هدف‌های بلند انسانی و طرح مقاصد معنوی قیمت حقیقی سخن دور می‌زد بدین جهت سخن راهگاه در کسوت عبارت و قولاب مخصوص جلوه می‌کرد عالی و فصیح و بلیغ می‌شمردند و بدانچه خلاف آن می‌نمود به نظر انکار می‌نگریستند یادست کم توجهی نداشتند.

اما این آزاده مردان که شعر را از عالم مدح و اغراض شخصی که توجه شاعر در آن به

عنوان	صفحة
مقاله هفدهم	۳۵۳
مقاله هیجدهم	۳۵۵
مقاله نوزدهم	۳۵۶
مقاله بیستم	۳۵۹
مقاله بیست و یکم	۳۶۱
مقاله بیست و دوم	۳۶۴
مقاله بیست و سوم	۳۶۶
مقاله بیست و چهارم	۳۷۰
مقاله بیست و پنجم	۳۷۲
مقاله بیست و ششم	۳۷۴
مقاله بیست و هفتم	۳۷۵
مقاله بیست و هشتم	۳۷۸
مقاله بیست و نهم	۳۸۰
مقاله سی ام	۳۸۲
مقاله سی و یکم	۳۸۴
مقاله سی و دوم	۳۸۶
مقاله سی و سوم	۳۸۸
مقاله سی و چهارم	۳۹۰
مقاله سی و پنجم	۳۹۲
مقاله سی و ششم	۳۹۵
مقاله سی و هفتم	۳۹۷
مقاله سی و هشتم	۴۰۰
مقاله سی و نهم	۴۰۲
مقاله چهلم	۴۰۵
خاتمه کتاب	۴۰۸
فهرست اعلام	۴۰۹